

Spis treści

Wprowadzenie	9
STUDIA I ANALIZY	
Wojciech Łukowski, Ireneusz Sadowski Podział społeczno-polityczny w Polsce. Kilka uwag teoretycznych	11
Ireneusz Sadowski Lokalne i kontekstowe czynniki krystalizacji elektoratów w nowym podziale politycznym	37
Maciej Białous, Ireneusz Sadowski Na karuzeli krzywd. Historyczne źródła podziałów społeczno-politycznych w Polsce	79
Agnieszka Bejma Od afery Rywina do katastrofy smoleńskiej – nowe (utrwalone) podziały społeczno-polityczne w Polsce.....	112
Krzysztof Hajder Bezrobocie a kształtowanie się układu sił politycznych w Sejmie Rzeczypospolitej Polskiej. Próba analizy korelacji.....	133
Mariusz Dyduch Wpływ czynników historyczno-kulturowych na kształtowanie się preferencji wyborczych mieszkańców Zagłębia Dąbrowskiego. ...	171
Wojciech Łukowski Jak „obdzielić” politykę resztkami nowoczesności?.....	190
RECENZJE	
Agnieszka Hess, Społeczni uczestnicy medialnego dyskursu politycznego w Polsce. Mediatyzacja i strategie komunikacyjne organizacji pozarządowych (Bartłomiej Biskup)	200
Andrzej Rychard, Henryk Domański (red.), Legitymizacja w Polsce. Nieustający kryzys w zmieniających się warunkach (Wojciech Łukowski).....	203

Terry R. Bacon, Sztuka skutecznego przywództwa, (Justyna Grażyna Otto)	206
Autorzy	212

Contents

Introduction	9
STUDIES AND ANALYSES	
Wojciech Łukowski, Ireneusz Sadowski Socio-political divisions. A few theoretical remarks	11
Ireneusz Sadowski The local and contextual factors of crystalization of the electorates of the new political division	37
Maciej Białous, Ireneusz Sadowski On the carousel of grievances. Historical sources of social and political divisions in Poland	79
Agnieszka Bejma From Rywin to Smolensk – new (solidify) socio-political divisions in Poland	112
Krzysztof Hajder The unemployment of the political forces in the polish parliament. Attempt to analyze the correlation	133
Mariusz Dyduch The impact of historical and cultural factors on the formation of political preferences Zagłębie residents	171
Wojciech Łukowski How to “endow” politics with the remnants of modernity?	190
REVIEWS	
Agnieszka Hess, Społeczni uczestnicy medialnego dyskursu politycznego w Polsce. Mediatyzacja i strategie komunikacyjne organizacji pozarządowych (Bartłomiej Biskup)	200
Andrzej Rychard, Henryk Domański (red.), Legitymizacja w Polsce. Nieustający kryzys w zmieniających się warunkach (Wojciech Łukowski)	203

Terry R. Bacon, Sztuka skutecznego przywództwa, (Justyna Grażyna Otto)	206
Authors	212

Wprowadzenie

Koncepcja podziałów społeczno-politycznych (rozłamów społeczno-politycznych) należy do najważniejszych pomysłów teoretycznych na gruncie badań socjopolitycznych. Można powiedzieć, że poszukiwana jest odpowiedź na pytanie o koherencję między partiami politycznymi, a występującymi w społeczeństwie podziałami. Problem jest oczywiście bardziej złożony niż tylko poszukiwanie warunków, możliwości takiego koherentnego powiązania. Wymieńmy jeszcze taki aspekt zagadnienia jak siła, natężenie podziałów i związanego z nim konfliktu czy konfliktów. W związku z tym w literaturze przedmiotu formułowana jest teza, iż konflikt jest niezbędnym, ale destrukcyjnym jest zarówno ten o słabym jak i o zbyt silnym natężeniu. Najlepszy byłby konflikt wyraźny, jednak o natężeniu względnie umiarkowanym. Brzmi to przekonująco, chociaż dość trudno wyobrazić sobie program empiryczny, który miałby to badać.

Nie znaczy to oczywiście, że nie jest możliwy i potrzebny program badań nad podziałem społeczno-politycznym w różnych jego aspektach i wymiarach. I jest on od lat w Polsce realizowany. W różnych ośrodkach i przez różnych badaczy. Także tych, którzy publikują w tym tomie. Autorzy zwracają uwagę na różne aspekty zagadnienia.

W artykule otwierającym tom autorstwa Wojciecha Łukowskiego i Ireneusza Sadowskiego podjęta została próba nie tyle nawet zakreslenia pola teoretycznego, bo to raczej w takim tekście nie jest możliwe, ile wskazania na niektóre zagadnienia, które uzyskują aktualność w kontekście obecnych wyzwań rozwoju demokracji w Polsce.

Ireneusz Sadowski w artykule „Lokalne i kontekstowe czynniki krystalizacji elektoratów w nowym podziale politycznym” przedstawia zarówno założenia nowatorskiego programu badań empirycznych, jak również próbę jego realizacji na pograniczu dwóch polskich regionów – Mazur i Ziemi Łomżyńskiej.

W objaśnieniach podziału, ważne miejsce zajmują konteksty historyczne i temu poświęcony jest artykuł Macieja Białousa i Ireneusza Sadowskiego pt. „Na karuzeli krzywd. Historyczne źródła podziałów społeczno-politycznych w Polsce”. Do kontekstów historycznych nawiązuje również Agnieszka Bejma w tekście „Od afery Rywina do katastrofy smoleńskiej – nowe (utrwalone) podziały społeczno-polityczne w Polsce”. Przedmiotem jej zainteresowań jest jednak przede wszystkim zagadnienie instrumentalizacji podziałów w bieżącej walce politycznej.

Krzysztof Hajder w tekście „Bezrobocie a kształtowanie się układu sił politycznych w Sejmie Rzeczypospolitej Polskiej. Próba analizy korelacji” podejmuje próbę określenia zależności między jednym z najpoważniejszych nierozwiązanych problemów transformującej się Polski, jakim jest bezrobocie a podziałami politycznymi, zaś Mariusz Dyduch w artykule pt. „Wpływ czynników historyczno-kulturowych na kształtowanie się preferencji wyborczych mieszkańców Zagłębia Dąbrowskiego” pokazuje jak lokalne czynniki kontekstowe mogą modyfikować zachowania wyborcze.

Tom zamyka artykuł Wojciecha Łukowskiego pt. Jak „obdzielić” politykę resztkami nowoczesności? Nie ma on statusu artykułu naukowego, jest raczej rodzajem omówienia twórczości naukowej Przemysława Czaplińskiego – literaturo- i kulturoznawcy, który w niezwykle przenikliwy sposób, analizując tkankę kulturowo-literacką zbliża się w istocie do ważnej refleksji nad podziałami społeczno-politycznymi w Polsce. Okazuje się również na gruncie innych nauk problematyka ta jest obecna. Można by w związku z tym sformułować postulat o podjęcie badań interdyscyplinarnych.

Trzeba zaznaczyć, że teksty Macieja Białousa, Wojciecha Łukowskiego i Ireneusza Sadowskiego powstały w trakcie realizacji projektu Narodowe Centrum Nauki nr 4799/B/H03/2011/40 „Podział polityczny i społeczny w Polsce. Analiza etnosondażowa”. Zaś opublikowanie tego tomu było możliwe dzięki środkom tego projektu i wsparciu Instytutu Nauk Politycznych UW.

Agnieszka Bejma, Wojciech Łukowski, Ireneusz Sadowski